

SOTSIAALPEDAGOGIKA

I LOENG

Sotsiaalpedagoogika

- Sotsiaalpedagoogika – pedagoogiline distsipliin, uurimisvaldkond ja praktiline tegevusvaldkond, mille eesmärgiks on sotsiaalsete probleemide leevendamine ja ennetamine pedagoogiliste vahenditega.

Termin sotsiaalpedagoogika

- Termin *sotsiaalpedagoogika* koosneb kahest osast.
- Põhisõna *pedagoogika* - tähendab teadust inimese kasvatusest.
- Seda määratlev täiendsõna *sotsiaalne* omab erinevaid tähendusi, mis sõltuvad konkreetsest inim- ja ühiskonnakäsitusest, filosoofilisest alusest ning poliitilistest taotlustest.

Sotsiaalpedagoogika termin

- Võimalus kasutada terminit *sotsiaalpedagoogika* erinevates tähendustes tuleneb eelkõige sõna *sotsiaalne* mitmetähenduslikkusest.

Sotsiaalpedagoogika tekkimine

- Sotsiaalpedagoogika tekkis pedagoogilise reaktsioonina:
  - industrialiseerimise,
  - innastumise ja
  - elulaadi
- moderniseerumise tagajärjel sündinud sotsiaalsetele probleemidele.

Sotsiaalpedagoogika uurimisvaldkonnad

- Sotsiaalpedagoogikas analüüsitakse ühiskonda integreerumise probleeme pedagoogilises raamistikus ning otsitakse neile pedagoogilisi lahendusi.
- Praegusaegne sotsiaalpedagoogika hõlmab hulka uurimisvaldkondi ja kasvatuslikku tegevust, millel on eri maades erisugune teoreetiline ja tegevuslik eripära.

Sotsiaalpedagoogika ülesanne

- Peaülesandeks on hariduse ja kasvatuse abil leevendada ühiskondlikest muutustest tulenevat indiviidi autonoomia ja ühiskonna ootuste vahelist konflikti.
- Sellise konflikti tagajärgedeks on:
  - sotsialiseerumishäired,
  - sotsiaalne tõrjutus,
  - hoolitsuse puudumine ja
  - vaesus.

Sotsiaalpedagoogika praktiline tegevus

- Sotsiaalpedagoogika praktiline tegevus hõlmab:
  - kollektiivikasvatust,
  - pedagoogilist rühmatööd,
  - tööd indiviidi ja/või perekonnaga ning
  - mitmesuguseid teraapiaid.

Tegevuspõhimõtted ja viisid

- Sobivate tegevuspõhimõtete ja -viiside arendamine ning rakendamine nõuab mitmekülgset uurimis- ja katsetustegevust ning metodoloogilist tööd.

Sotsiaalpedagoogika tegevusvaldkonnad ja sihtgruppid

- Sotsiaalpedagoogika tegevusvaldkondadeks ja sihtgruppideks on:
  - seadusrikkumiste ja uimastite kasutamisega seonduvad probleemid,
  - vaimsete või füüsiliste erivajadustega inimesed,
  - kroonilised haiged,
  - tänavalapsed, üürivõlgased (kroonilised)
  - võlgased, kelle tagasimaksekohustused ületavad kordades nende reaalseid võimalusi),
  - prostituudid,
  - kriminaalkorras karistatud jt.

Sotsiaalpedagoogilist tööd tehakse

- Sotsiaalpedagoogilist tööd tehakse:
  - vabatahtliku kodanikualgatusena
  - kutsetöona mitmesugustes institutsioonides.
- Korrigeeriva tööga samal ajal toimub:
  - probleemide teket ennetav ja
  - nende süvenemist takistav töö.

Sotsiaalpedagoogika tegevus

- Tegevus on seotud sotsiaalse kasvatuseteooria ja praktika eri tahkudega, kattes kogu inimese elukaare ja pakkudes teoreetilist alust:
  - koolieelsele kasvatusesele,
  - noorsootööle,
  - andragoogikale ja ka
  - vanurite hulgas tehtavale pedagoogilisele tööle.

Sotsiaalpedagoogika käsitlused

- Kõige üldisemalt eristatakse kaht sotsiaalpedagoogika käsitlust:
  - a) sotsiaalpedagoogika kui pedagoogika *printsii*p, mis tegeleb kasvatuses ja hariduses aspektist inimeste sotsiaalsete probleemidega ühiskonnas tervikuna;
  - b) sotsiaalpedagoogika kui pedagoogika (mõne käsitluse järgi kui eripedagoogika) *töövaldkond*, millel on oma meetodid ja töövormid, et vajaduse korral üldpedagoogilist tööd toetada.

- Nüüdisaegne sotsiaalpedagoogika esineb nii teadust kui ka vastava elukutse esindaja – sotsiaalpedagoogi – töövaldkonda märkiva mõistena.

- Vaatamata suurtele erinevustele eri maade ja keele- ning kultuuriruumide lõikes, kasutatakse terminit *sotsiaalpedagoogika* rahvusvahelises diskussioonis üha laiemalt.